

Naročnina 40 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inzerati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Novša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

»Naša Straža« izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravištvostvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Neza-prte reklamacije so poštine proste. — Telefon interurban št. 113.

35. številka.

MARIBOR, dne 29. marca 1926.

ISK Letnik II.

Za razorožitev.

(Iz govora poslanca dr. Josipa Hohnjeca v naročni skupščini dne 25. t. m.)

Brez razoroženja ni nobene učinkovite in definitivne garancije za mir. V svojem znanem, že omejenem delu »Zum ewigen Frieden« določa Kant kot tretji preliminarni člen k večnemu miru to-le: Stalne vojske (miles perpetuus) morajo s časom popolnoma prenehati, ker so stalno ogroževanje drugih držav in nalagajo lastnemu narodu neznosna bremena. Istega mišljenja je bil tudi ruski car Nikolaj II., ko je l. 1898 takoj po Bismarckovi smrti sklical države h konferenci za vzdrževanje miru in končanje stalno naraščajočega oboroženja. Na ta poziv se je sestala Haška konferenca, ki je zborovala od 18. maja do 29. julija 1899 ter je zaključila: »Konferenca je mnenja, da je omejitev militarnih bremen, ki danes pritiskajo svet, v interesu napredka materialne in moralne blaginje človeštva skrajno poželjna.« Med svetovno vojno je predsednik Zjedinjenih držav Severne Amerike Wilson dne 8. januarja 1918 objavil svoj mirovni program v obliki znanih 14 točk, izmed kojih se 4. glasi: »Dati se morajo ter sprejeti potrebne garancije, da se oboroženost narodov zniža na najnižjo mero, ki se naj spravi v sklad s notranjo varnostjo.« V tem smislu določa statut Zveze narodov v 8. členu: »Člani Zveze narodov priznajo, da vzdrževanje miru zahteva znižanje narodnega oboroženja na najnižjo mero, ki je v skladu s nacionalno varnostjo in z izvršitvijo mednarodnih vsled skupnega nastopa naloženih obveznosti. Svet pripravlja z ozirom na geografski položaj in posebne razmere vsake države načrte razoroženja, da jih predloži poedinim državam v oceno in odločitev. Ti načrti se morajo vsakih 10 let na novo pregledati in eventuelno revidirati. Na ta način določena meja oboroženja se po sprejetju od vlad ne sme prekoračiti brez pooblaščenja izvršnega sveta.«

Do sedaj Zveza narodov te svoje statutarne dolžnosti še ni izvršila. Ustanovila je posebno komisijo, ki se peča s študijem razoroženja, pa je prišla do konstatacije, da je prav težko najti eksaktno mero za oboroženost po poedinim državah ter predložiti splošno zadovoljivo formulo za razoroženje. Zato se hoče Zveza narodov v tem vprašanju direktno obrniti na vse države, ki bi se naj na splošni razorožitveni konferenci posvetovale o potrebi, načinu in meri razoroženja ter v tem oziru storile potrebne sklepe. Pripravljalna razorožitvena konferenca je že bila sklicana na dan 15. februarja, pa je odložena za tri mesece. V interesu človeštva in njegove sreče bi bilo želeti, da ne bo ta odložitev trajala ad calendas Graecas.

Težnja za razoroženjem ni samo lepa gesta miro ljubja, marveč nujen postulat gospodarske in finančijelne sanacije evropskih držav. Iz tega razloga je Anglija tekom štirih let svoj obrambni budget znižala od 190 milijonov funtov na 118 milijonov, od kojih pride 59 milijonov na brodogradnjo, 45 milijonov na armado in 16 milijonov na zračno brodogradnjo. Zato je Anglija poleg Amerike glavni glasnik razorožitve. Njej se pridružujejo skandinavske dežele in druge manjše države. Danska in Holandija sta svojo vojaško silo razpustili. V Belgiji je bil meseca februarja t. l. sprejet zakon, ki določa razpust celih vojaških formacij ter za ostale formacije reducira vojaško službo na 10 mesecev. Poljska, ki ima vsled svojega geografskega položaja jako kočljivo situacijo, namerava stalno vojsko reducirati od 280.000 na 200.000 mož, ter je s to redukcijo že začela, četudi za to ni zakonske določbe, hkrati pa namerava skrajšati dobo vojaške službe. V Franciji je sedaj vojni minister Painleve predložil načrt zakona, po katerem bi se reducirai rok vojaške službe na 12 mesecev.

Ali naša država ne bo sledila tem zgledom? Ali bomo čakali, da se prej zrušimo pod težo militarnih bremen, predno pristanemo na redukcijo militarizma na ono minimalno mero, ki je za varnost države po sedanjih evropskih pojmi potrebna? Naša stran-

ka more z zadovoljstvom konstatirati, da je v tem vprašanju vedno zavzemala stališče, ki je v skladu z razvojem evropske civilizacije in njenih zahtev po svetovni vojni. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje na levici.)

Mi smo predložili in zahtevali, da se naj v vojaškem zakonu naše države določi šestmesečni rok vojaške službe. Takrat s svojim predlogom nismo reusirali. Mislim, da ni več daleč čas, ko bodo gospodarske in finančijelne prilike v naši državi prisilile kompetentne činitelje, da se pridružijo našemu predlogu in naši trajni zahtevi. Pripomniti je tudi treba, da bodoča vojna, ako bo človeštvo se tako nesrečno, da ji bo moralo trpeti, ne bo vojna pušk, bajonetov in topov, marveč vojna strupenih linov, kemikalij in aeroplanov. Vojskovodja bodočnosti bo, kakor danes napovedujejo vojni eksperti, svoj operacijski cilj iskal ne samo v sovražni vojski, marveč pred vsem v sovražnem gospodarstvu, ki ga bo skušal z brezobzirno plinsko vojno uničiti.

Politične beležke.

Dodatki k proračunu. Naš proračun je originalno skrpucalo. Nič ni prav urejeno, koliko je raznih primanjkljajev od prejšnjih dvanajstin, a vendar se dela, kakor da je vse istinito, v resnici pa je fiktivno, namišljeno. Po številkah proračuna se lahko postavimo, da smo aktivni, okoli 225 milijonov dinarjev je več dohodkov kakor pa izdatkov. Že prav, če ne bi bilo raznih dodatkov. Ti dodatki so že sami na sebi sramota za reden proračun. Če so nujni, se dajo v proračun, če ne, se pa sploh odložijo. Pa pri njih ne gre za to. Ti dodatki so zato izven proračuna, ker se bodo tudi izven rednega in pravičnega državnega gospodarstva porabili. Od teh dodatkov, ki jih bo seveda tudi Slovenija plačala, ne bo Slovenija videla ne pare. Kdor zna, pa zna. Srb zna, Slovenec se bo pa naučil, Hrvat — no, bo že Radič povedal. — Koliko časa še, bratje Srbi, nas boste tako bratovsko »lupili«?

Praznik »spreobrnjenja« Radiča in njegovih poslancev so obhajali v Beogradu na slovesen način. Lepo je, če so kdo od slabega k dobremu spreobrne. Lepo tudi to, če se vsako leto na določen dan na to spomni. Toda Radič bi boljše storil, če bi 27. marec 1925 čital iz zgodovine, ne pa, da ga še s posebnim praznikom proslavlja. Ta dan je on, in njegovi poslanci z njim, padel iz enega ekstrema v drugega, ni se pa spreobrnili, pač pa samo preobrnili. Kjer je bila prej glava, so zdaj noge in narobe. Preje je govoril v Zagrebu in brcal v Beogradu. Zdaj govori v Beogradu in brcal v Zagrebu. To je vsa vsebina tega izpreobrnjenja. Radič ga je obhajal na slovesen način in hvalil Boga. Kajti njemu osebno res ta sprememba dobro dene. Ako bi pa mogel pokazati tako izpreobrnjenje tudi v hrvatskem narodu, tedaj bi pač hrvatski narod lagal, kakor laže njihov izpreobrnjenec, ko pravi, da se je z njim vred hrvatski narod izpreobrnili. Radič, strog federalist, je postal federalistični centralist. No, se čas izpremeni in Radič z njim, bo centralistični federalist. Vse to pa le v besedah. V resnici pa je vedno eden in isti. Ako bi moral vsak poslanec imeti kak znak, tedaj bi dali Radiču razcepljen jezik. Z enim koncem sika v Beogradu, z drugim v Zagrebu. Mislimo pa, da bo drugo leto z drugačnimi občutki in z drugačnimi besedami proslavljal svojo obletnico. Pašič mu bo v njegov razcepljen jezik potisnil svojo brado in Radič bo imel nov dan in lahko novo obletnico.

Mussolini je baje zbrañtal za nas prsto cono v Solunu. Dasi je pred kratkim zunanji minister govoril, tega ni povedal. Izvedeli smo pa od drugod. Ravno tako bomo pa tudi izvedeli od drugod, za kakšno ceno je to Mussolini naredil.

Državno denarno gospodarstvo.

Finančni minister naše države je govoril. Njegove besede so bile lepe in sladke. Njegove številke pa kriče, ker izdajajo krivično finančno gospodarstvo v naši državi. Njegove številke so oskrunjene z iz sesanim denarjem najbednejših. Finančni minister ve to, ve pa tudi, da se je zadnjokrat privil davčni vijak v Sloveniji, da je zdaj na koncu zadnjega zavoja in če ne zasučje nazaj, se bo zgodila nesreča. Slovenski narod je poslušal to poročilo, kakor poslušal pastork gospodarsko poročilo krivičnega očima. Slovenski narod žal čuti, da se z njim gospodari,

ne kot s svojim domačim, pač pa kot z nadležnim tujcem, kot s kolonistom, ki ga je treba izžeti, gospodarsko streti in uničiti. Slovenski narod čuti to »patriotično« delo lastnih državnih gospodarjev na sebi. To spoznanje ga zresnuje, stisnil je zobe, da ne izreče kletve na tako gospodarstvo. Njegovo pravico je branil proti finančnemu ministru poslanec SLS g. Vlado Pušenjak.

Kdo privija davčni vijak?

Zastopnik finančnega ministra za Slovenijo je finančni delegat v Ljubljani. Ta človek je sicer Slovenec, a pred seboj vidi le številke, ne pa Slovenije, iz katere tiste številke izpopolnuje z dejanskimi datjavami. Zgodi se celo to, da plačuje Slovenija celo več, kakor kažejo tiste številke. V Sloveniji bodemo zato v kratkem imeli ta položaj: na eni strani vsi davkoplačevalci in preudarni davčni uradniki, a na drugi strani pa g. delegat. Poslanec Pušenjak je povedal njegovo izjavo: »Ako me ljudstvo sovraži, naj me še uradništvo.« Pa tu ne gre za ljubezen in sovraštvo, tu gre za pravičnost in prav bi bilo, da v tem g. delegat poda svojo precizno izjavo: Ali se mu zdi, da so davki, ki jih zahteva iz Slovenije, od vseh strani, ne zgolj na podlagi njegovih števil, res pravični? In če so krivični, zakaj ne brani tistega, ki mora to krivico trpeti?

Krivična obremenitev Slovenije.

Da bo še bolj očitna, pokaže ta-le primer: Od skupnega dohodka v državi pride na vsakega državljanca 742 din. davka. To je dokazal finančni minister. Poslanec Pušenjak pa je navedel številke iz Slovenije, iz katerih more navadni šolarček izračunati, da pa pride na glavo vsakega Slovenca 1776 din. davka. In če se računajo še razne takse itd., gotovo nad 2000 din. davka na eno osebo v Sloveniji!

Zato Slovenija danes kliče: Ali ste ljudje, ki hočete gospodarsko uničiti Slovenijo? Ali ste bratje, ki hočete živeti od gospodarskega umiranja svojih bratov? Ali ste sklenili sovražiti in v svojem sovraštvu iztrebiti s površja zemlje slovenski narod, ki ga ni strl niti germanski kulturni naval, ki ga ne bo strla fašistična sekira, zna ga pa streti naš davčni vijak?

Slovenija čaka na odgovor. Vijak je prišel na konec zadnjega zavoja. Slovenija čaka. In če se v tem zadnjem hipu finančni gospodarji naše države ne spametujejo — potem bo zaplakala Jugoslavija nad svojimi najboljšimi sinovi, ki bodo gospodarsko zasuznjeni od lastnih bratov.

Od pomoč!

Toda Slovenec ne bo nosil teh davčnih verig, ki ga ovirajo v vsakem napredku. Zbral si bode vse moči in poiskal si vse prijatelje, ki jih je še tudi nekaj, pa bo rekel: »Tako! Vsi bomo gospodarili! Kar je mojega jaz, kar je skupnega, vsi!«

In tako spregledujejo vedno bolj po širni Sloveniji, da je edino pametna gospodarska politika, ako se borimo brez obotavljanja do končne zmage popolne avtonomije, kakor jo ima v načrtu edino SLS!

Po svetu.

Mussolinijeva evropska politika je danes usmerjena na to, da Italija zavzame v južni in če mogoče še v srednji Evropi odločilno vlogo protektorstva nad manjšimi državami. Da bo Mussolini čim bolj varen in siguran na jugu, je sklenil zdaj tesnejše zveze tudi s Turki. Z njimi se je dogovoril v stvarih, ki so na veliko škodo Angliji in zato je Angleška zelo vznemirjena vsled tega italijanskega početja. Mussolini je v smislu svojega načrta seveda zelo zoper združitev Avstrije z Nemčijo. Kajti on hoče veljati ne le za političnega, pač pa tudi za katoliškega protektorja, da bi še vero izrabil za svoje imperijalistične cilje. Če pa se Avstrija z Nemčijo združi, bo Nemčija prevzela politično zaščito katoličanstva, ker bo centrum — najmočnejša stranka. Toda, morda se zgodi, da se prečrtajo njegovi, že skoro perverzni načrti. Kajti v njegovi lastni stranki se kažejo znaki kipenja. Osrednji tajnik je odstopil. Takoj za njim največji zaupnik Mussolinijev, senator Cantarini. Lok je torej že zelo napet in bo enkrat gotovo počil.

Na Rumunskem se je izvršila izprememba. Brati-anu je odstopil. Razvoj nasilja je, da se enkrat, prej ali slej zlomi. Ali pa se je na Rumunskem že čisto zlomil, pa se bo zdaj videlo, ko bo sestavil novo vlado.

Smrt odličnega nemškega politika. V Freiburgu na Badenskem je umrl znani vodja nemškega centru ma, Konstantin Fehrenbach. Dosegel je starost 74 let. Bil je v prvih povojnih letih državni kancler in pozneje je kot vodja centra igral odlično vlogo v nemški politiki.

Pred novimi boji v Maroku. Francoski listi javljajo, da so se vršile v Abd el Krimovem glavnem stanu velike razprave, na katerih je bila sklenjena nova ofenziva proti Francozom in Spanceem. Napad se izvrši istočasno na dveh delih fronte. Ista poročila govore o uspešnem bombardiranju Abd el Krimovega taborišča. Francoski letalci so taborišče z bombami porušili.

Kitajske zmede. Na Kitajskem še vedno divja državljanska vojna. Poročali smo svojčas že o boju med generaloma Čangsolinom in Fengom. Prvega so podpirale evropske velsile in Japonska, drugi pa je bil eksponent Rusije, ki mu je oborožila in izvežbala armado. Ruski agitatorji so z denarjem in agitacijo podpirali nacijskonalistično gibanje, ki je na posled zavzelo zelo obširen razmah. Na jugu države, v Kantonu se je celo ustanovila močna država, katero so vodili kitajski komunisti. Japoncem in ostalim, na Kitajskem zainteresiranim velesilam se je zdel vedno naraščajoči vpliv Rusije prenevaren, in natihoma so organizirali armado drugemu tekmovalcu Fenga, generalu Vu-pej-fu, kojega je Feng svoj čas izdal ter pogljal iz Pekinga. Nacijskonalistična vlada v Pekingu je po Fengovem porazu podala demisijo, Feng se umika v Mongolijo, ki je popolnoma v ruskih rokah in tu bo skušal, seveda z rusko pomočjo, zopet reorganizirati svojo armado.

Na Japonskem sta neki častnik in njegova žena poskušala atentat na cesarsko rodbino. Še pred izvršenim zločinom pa so jih zajeli in obsedili na vislice.

Odmevi zadnje beograjske afere.

Ako v Beogradu par mesecev ni vladne krize, potem bukne na dan kaka večja afera, o kateri razpravljajo cele mesece vladni krogi in časopisje. Vse te beograjske afere višjih krogov se obravnavajo na teatraličen način in tako obširno z namenom: oči in zanimanje javnosti odvrniti od delovanja vlade in skupščine. Že nekaj dni sem pretresa politične kroge in javnost v našem listu opisana zadeva: Rade Pašič—Dragiša Stojadinović in Ljuba Jovanović. Ta afera, ki zanjima celotno javnost, ni doslej imela nobenega vpliva na spremembo vlade, akoravno se je to prvotno od zgoraj dol nameravalo in s sigurnostjo pričakovalo.

Kakor zgleda, se je stari Nikola Pašič zopet zbarikadiriral za svoje močne živce in molči. Koalicija med radikali in radičevci je ostala tudi po uprizoritvi te najnovejše afere kakor je bila poprej. Pričakovati je samo kako rekonstrukcijo vlade po izglasovanju proračuna in to na ta način, da bi se pritegnile v vlado nove radikalne osebnosti.

Pred izbruhom te afere se je ukvarjal Pašič z nekakimi novimi političnimi potezami, s katerimi je hotel po stari navadi iznenaditi javnost, a sedaj se je potegnil nazaj v svoj brlog vsled utisa afere, v kateri igra glavno vlogo njegov sin. Pašič čaka, da pride aferska nevihta, ki je prihrumela in se izlila nad beograjskim političnim obzorjem kar čisto nepričakovano.

Radičevci niso revidirali svojih odnošajev napram radikalom radi te afere prav nič. Da, Radičeva družba ni samo mirno prešla preko te umazane zadeve, ampak se je pod njenim pritiskom bolj tesno privila k Pašiču v strahu, da bi ne izrinila iz sedanjega položaja kaka druga vladna kombinacija.

Stjepan Radič smatra starega Pašiča za močnejšega nego Jovanoviča in radi tega se je potegnil na stran moči. Beograjsko časopisje odkrito trdi, da so odnošaji med radikali in radičevci v očigled tej aferi postali trdnejši nego so bili poprej. To dejstvo se nam zdi sicer čudno na prvi pogled, a resnica je, da Radič ne razmišlja, na čigavi strani je pravica, ampak, njemu je glavno, kedo ima moč! Akoravno je danes politični položaj tak, kakor smo ga zgoraj opisali, se vendar ne ve, kako bo jutri, akoravno se sedaj manj govori o krizi, ki pa ni izključena.

V sporu, ki je buknil na dan med Pašičem in Jovanovičem, je zavladalo neko zatišje. Oklenil se je tozadevnega molka stari Pašič in Jovanović. S priobčevanjem raznih pisem nadaljuje po časopisju samo še Rade Pašič.

Kakor se govori in piše, čaka Ljubo Jovanoviča ista usoda, ki je zadela še vse one, ki so so upali postaviti po robu očaku Pašiču. Kedo ni za Pašiča in umazani njegove porodice, ta postane preko noči izdajica države in naroda in spada na šafot obznane!

Iz Slovenije.

G. DR. ŽERJAV NAS JE »POČASTIL«.

Narodni pregovori se od časa do časa zopet uresničujejo, da ne izgubijo svoje veljave. Tako se je zgodilo tudi v tem slučaju, ko je poslanec Žebot v »Slovenskem Gospodarju« razkril, odkod imajo toliko denarja za demokratske časopise. Zgodilo se je: Če nekemu na rep stopiš, pa zacvili. Kajti dr. Žerjav je zdaj uredništvo »Slovenskega Gospodarja« počastil s psovkami, ki nikakor ne dičijo bivšega kr. ministra, ki upa, da še bo kdaj minister, pa menda upa brez upa zmage.

Poslanec Žebot je s podpisom v »Slovenskem Gospodarju« povedal, odkod imajo milijone. Slovensko ljudstvo, ki je to bralo, bo zdaj tudi vedelo zavrniti

liste, ki jih dobiva zastoj, pa naj bo to »Jutro ali« »Domovina«. Vprašali bi samo dr. Žerjava, ki pravi, da ni prejel nobenih milijonov od afere »Nihag« in od Trboveljske premogokopne družbe, naj nam pove, kje on dobiva za »Domovino« zastoj papir, kje barvo, kje urednike, katera tiskarna mu zastoj tiska. In če to ni zastoj, kje potem denar, da se plača? Ker mu je poslanec Žebot zdaj javno povedal, odkod ta denar, zdaj pa lopne po »Slovenskem Gospodarju«.

Dr. Žerjava pa prijemamo za besedo; On pravi, če »Slovenski Gospodar« ponovi svoje poročilo o milijonih in če mu dokažemo, da jih je prejel, jih dostavi »Slovenskemu Gospodarju« za tiskovni sklad. Na to mu mi odgovorimo:

Plača naj naprej v istem številu »Slovenskega Gospodarja«, v katerem je zdaj zastojnska »Domovina« blatila našo domovino, da »Slovenski Gospodar« ta madež izkida, potem se bomo pa naprej menili.

Na naslov prosvetnega oddelka mariborske oblasti. Iz Radvanj pri Mariboru smo prejeli: Pri nas smo vendar dosegli srečo, da smo prejeli že več nego pred petimi meseci kot nadučitelja gospoda Štefana Firma in za učiteljico njegovo soprogo. A gospod Firm ima v svoji dobrosrčnosti to smelo, da mu noče stanovanja izprazniti njegov upokojeni prednik. Firm in njegova soproga hodita že več nego pet mesecev peš iz Hoč v Radvanje v šolo in po končanem poduku zopet nazaj. Firmov prednik se je skraja izgovarjal, da ima po upokojitvi pravico še 3 mesece ostati v stanovanju aktivnega šolskega voditelja. Po preteku teh treh mesecev je še vedno upal, da bo od nekje posvetila na prosvetnem obzorju Pribičević—Žerjavova zvezda in da gospod Firm ne bo postal v Radvanju stalen. No, pa Firm je prejel dekret, a njegov prednik ima zdaj izgovor—da ne dobi nikjer stanovanja in pod milo nebo pa ne more. Mi Radvanjčani, ki poznamo gospoda Knafliča, smo prepričani, da bi bil gospod Firm s svojo obitelji vred v 24. urah na cesti, ako bi bil gospod Radoslav Knaflič na Firmovem mestu, ker gospod Knaflič je dr. Žerjavove politične zlahte. Ker Knaflič noče z lepa iz stanovanja, ki mu že davno več ne gre, bi moral tozadevno napraviti red radvanjski krajni šolski svet in še mariborskega prosvetnega oddelka. Cela zadeva izgleda takó, kakor bi imel en penzionirani žerjavovec več pravice do uradnega stanovanja, nego aktivni nadučitelj, ki je trpel doslej par let vnebovpijoče krivično preganjanje po dr. Žerjavovem evangeliju. Obzirnosti in potrepljivosti napram gospodu Knafliču je dovolj, če ne bo pomagal ta opomin, bomo Radvanjčani sami pomagali gospodu Firmu do stanovanja, ki mu gre že davno po vseh postavah. — ot.

Odbor protituberkulozne lige v Mariboru se je obrnil s primerno prošnjo na preč. škofijski ordinarijat v Mariboru, da uvede nabiralno akcijo po celi škofiji radi ureditve oskrbe jetičnih na mariborski splošni bolnici. Prečast. konzistorij pod predsedstvom prevz. g. škofa, dr. Karlina je na svoji seji dne 24. marca soglasno sklenil, da se pošljejo nabiralne pole na vse župniške urade z naročilom, da zbirajo prostovoljne darove in podpirajo vsestransko to akcijo PT lige. — Odbor lige je na svoji zadnji seji vzel ta sklep preč. konzistorija z največjim zadovoljstvom in iskreno zahvalo na znanje.

Zlahtičev zaklad. Nedavno v Mariboru obešeni roparski morilec Zlahtič je trdil pred justifikacijo, da je zakopal mnogo oropanega denarja, vendar ni hotel navesti, kje denar leži. Med ljudmi se sedaj trdovratno širijo govorice o Zlahtičevih zakladih. Pri preiskavi niso namreč našli pri njem nobenega denarja, dasi je oropal zelo premožne ljudi ter je brez sumnje moral biti zelo bogat.

Pri delu se je ponesrečil v Zagorju pri rudniškem kamenolomu zaposleni delavec Franc Kopitar. Hotel je zvaliti pod hrib težko skalo, pri tem pa je izgubil ravnotežje ter padel 40 metrov globoko. Obležal je z razbito lobanjo na mestu mrtve.

Smrt pod vlakom. V Novem mestu se je usmrtila neka Ela Mramor tako, da je položila glavo pod vlak, ki je vozil iz Kandije. Kolesa so ji odrezala glavo.

Konzulat ČSR v Ljubljani pozivlja vse one češko-slovaške državljane, rojene letnikov 1904, 1905 in 1906 in starejše, ki se dosedaj k naboru še niso prijavili, odnosno, ki svoji naborni obveznosti iz kateregakoli vzroka niso zadostili, da se pismeno ali ustmeno čimprej javijo pri čl. konzulatu v Ljubljani. Nabori se bodo vršili meseca aprila, o čemer bodo obvezanci potom tiska in posebnih pozivnic pravočasno obveščeni.

Ugodnost za državne uradnike. Prejeli smo: Podpisani oddajam do vstevši 31. maja okrepitve in razvedrila potrebnim državnim uradnikom sobe s popolno oskrbo in hrano za 25 D dnevno. Hotel se nahaja na Blejskem gradu. Ugoden je zlasti — kot nobeden drug — za rekonvalescente (ker ni prahu in vlada popoln mir). Ker je stvar v interesu javnosti, prosimo vljudo, da vsak čitatelj opozori znance, za kar se že vnaprej zahvaljujemo. Spoštovanjem Viljem Zipser, hotelir na Blejskem gradu.

Za Stadion. Slovenski Orli so si naredili veliko nalogo, zgraditi v Ljubljani Stadion, kjer bodo mogli razviti svoje moči. Stadion bo orlovsko last. Orel pa je elitna organizacija slovenske mladine, zato bo Stadion last in čast slovenskega naroda. Zato o Veliki noči mislite na Stadion in kupujte srečke. Srečke se dobe pri vseh orlovskih odsekih!

Dnevne novice.

Spir Ljube Živkoviča z novinarji. Radikalni prvak Ljuba Živkovič je nahrulil v radikalnem klubu novinarja in urednika »Politike« Petkoviča, češ, da ni pravilno podal njegovega govora. Napadel ga je z žaljivkami ter ga slednjič dal izgnati po slugi iz radikalnega kluba. Radi tega postopanja je zavrelo med beograjskimi novinarji in ker se ni hotel Živkovič oprostiti, so izdali komunikej, v kojem ostro obsojajo nekvalificiran napad na svojega tovariša ter proglašajo bojkot nad Ljubo Živkovičem. Nobeden list ne bo prinašal poročil o njegovem delvanju, dokler se ne opraviči.

Originalen plakat. Te dni je v Zagrebu nabit plakat: ženitna ponudba. Neki mladenič išče žensko, s katero bi se mogel do 4. aprila t. l. do opoldne poročiti. V tem slučaju dobi 1.000.000 D kot dedščino, drugače pa ne. — Prvotno so mislili, da je aprilska šala, a končno so doznali, da je istina. Zanimivo pa je, da ponudb ni dozda nobenih.

Skrivnosta potovanja generala Plastirasa. Grški revolucionar, general Plastirasa se je zadnje čase zadrževal v Beogradu. Nepristano je bil v stikih z raznimi kurirji, ki so prihajali iz Grčije. Nenadoma se je odločil za potovanje v Pariz. Preskrbel si je vse potrebne dokumente in dne 25. t. m. zvečer odpotoval. Na potovanju so ga nadzorovali naši detektivji. V postaji Ruma v Slavoniji pa je Plastirasa nenadoma zmanjkal v vlaku in vse iskanje je bilo zastoj. Izstopil je v Rumi, skočil v pripravljeni avtomobil ter z divjo brzino odpeljal v neznani smeri. Iz Rume so bile obveščene vse varnostne postaje v okolici, toda Plastirasa niso nikjer zajeli. Nenadoma se je dne 27. t. m. pojavil v Skoplju v družbi nekaterih ožjih pristašev, ki se nahajajo v emigraciji. O njegovi nadaljni usodi ni ničesar več znanega. Bržkone se namerava pritihotapiti v Grčijo, kjer so njegovi pristaši že vse potrebne organizirali tako, da lahko vsak hip izbruhne revolucija, čim se vodja pojavi. Grki so se že naveličali diktatorja Pangalosa ter so zopet navdušeni za Plastirasa.

Pretirane zahteve starokatolikov. Slaboznani škof starokatoliške sekte, Kalogjera, se mudi v Beogradu; obiskal je prosvetnega ministra Trifunoviča ter zahteval zvišanje vladne podpore starokatolikom, ki je znašala dosedaj 240 tisoč dinarjev. Baje so njegove zahteve bile učinkovite in minister je obljubil zvišati podporo, posebno pa plače duhovnikom. Ta sekta, ki je padla na najnižjo stopnjo, kar je pokazal znani zagrebški proces Kordelič—Kalogjera, uživa prav posebno naklonjenost vlade. Katoliška cerkev se v proračunu prav po mačehovski odpravi, sekti, ki šteje komaj nekaj stotin privržencev, pa je državna blagajna vedno na razpolago.

Volitev novega muslimanskega kalifa razburja tudi naše muslimane. Kakor je znano, se vrši v kratkem v Kairu volitev vrhovnega turškega cerkvenega poglavarja. Volitve se udeležijo muslimani iz celega sveta, tudi jugoslovanski. Rhovni cerkveni poglavar naših muslimanov, sarajevski reis-ul-ulema Čaušević, je razposlal vsem svojim podrejenim organom vprašanje, naj se njegovi verniki odločijo, ali bodo poslali svoje delegate v Kairo, ali se volitve sploh ne udeležijo. Volitev novega kalifa se vrši namreč pod protektoratom Anglije, kar ni nikakor po godu vsem muslimanom; osobito Turčija je temu nasprotna.

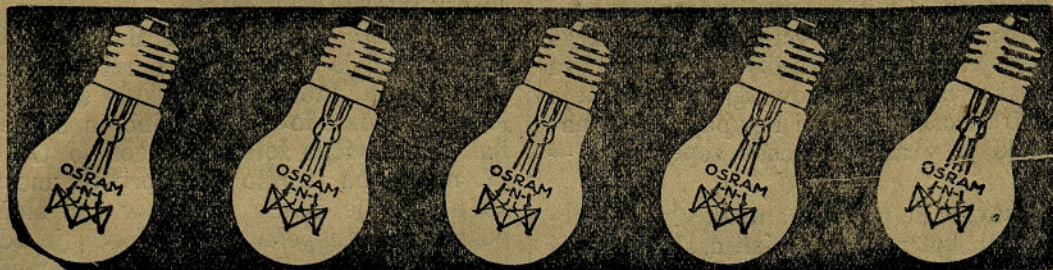
Novi parlament bo izgotovljen šele čez dve leti in štiri mesece, kot se je ugotovilo na seji odbora za graditev parlamenta. Nova stavba bo stala skupno 100 milijonov dinarjev.

Graditev novih železniških prog v naši državi. Po informacijah glavne železniške direkcije, se sedaj grade sledeče normalnotirne proge: Stip—Kočane, dolžina 34 km; Titel—Orlovat v Vojvodini (sedaj se montira samo železniški most čez reko Tiso, ki je dolg 419 m); Veliki Bečkerek—Črna (14 km). Ozkotirna železnica Beograd—Obrenovac (39 km) bo gotova do konca avgusta ter predana prometu. Popravlja se zobčasta proga čez sedlo Ivan Planine; tudi dela na predoru skozi omenjeno planino hitro napredujejo. Država gradi v lastni režiji samo predor skozi Ivan Planino in progo Stip—Kočani. Kakor je razvidno iz poročila glavnega ravnateljstva, je letos Slovenija popolnoma zapostavljena, dasi ne bi nič manj potrebovala novih prog, kakor drugi deli naše države. Vsaj proga Krapina—Rogaška Slatina naj bi se načela; tu je treba zgraditi samo par kilometrov.

Sreča se nasmeje včasih tudi ubogim, kar dokazuje slučaj, ki se je zgodil te dni v Beogradu. Pri zadnjem zrebanju obveznic vojne škode, je zadel glavni dobiček v znesku 500.000 D neki Vidan Dinič iz Malega Izvorja pri Timoku. To pot je prišel denar v prave roke. Dinič je pred vojno posedoval malo premoženje. Leta 1914 je šel na vojno in se vrnil šele po preobratu domov. Našel je vse uničeno, svojo ženo in dva otroka pa v največji bedi. Kljub marljivemu delu se mu ni posrečilo izkupati se iz skrbi, katerih je sedaj na mah rešen. Dinič je prišel v Beograd v spremstvu svoje žene. Ko so mu izročili denar, je postal silno nervozen, toda žena ga je bodrila, rekoč: »Kaj se boš bal malega kupa denarja.« Pri prisotnih so njene besede povzročile veliko veselost, toda moža so pomirile.

Tihotapci. V Sloveniji in na Hrvaškem je bilo v preteklem letu 1925 prijetih 17314 tihotapcev, katere so finančni organi zajeli »pri delu« ob meji. Tihotapi se pri nas vse, tobak, sol, saharin, petrolej, vžigalice, cigaretni papir, ponarejeni koleki, sploh vsake vrste

Nova Osram

Enotna svetilka prihodnosti.

Opozarja se na novo obliko hruške!

Pesmi zлага dolgo let
skoraj že neznan poet,
»BUDDHA« je čaj, je eleksir,
verzov je njihovih vir!

Postranski zaslužek, primerno za vsakogar. Pojasnila
proti znamki 6 din: Propaganda reklamna dru-
žba z. o. z., Ljubljana, Šelenburgova ulica 7 II.

Stambiljke vseh vrst izdeljuje Zinauerja naslednik S. Petan
v Mariboru, Aleksandrova cesta 43, dvorišče. 581

Moške srajce

lastnega izdelka razpošilja vele-
trgovina R. STERMECKI, Celje,
št. 64, po silno znižanih cenah:
molino 37 din., molino s cefir prsi
40 din., močna cefir 47 din., bela
s svilenimi prsi 48 din., Pique 57 din., krasna mod-
na cefir 100 din., frak 128 din. Vzorci manufakture
se pošljejo v pogled, ilustrirani cenik z čez 1000
slikami čez razne domače potrebščine pa zastoj.
Kdor pride z vlakom, dobi nakupu primerno povr-
nitev vožnje. — Trgovci engros cene.

KOLJE!

KOLJE!

Pomlad prihaja, solnce jasno
vinograde ves dan zlati,
zelenje vstaja, jutro krasno
čez breg in dol kot ptič leti.

Obrezane v gorica h trte
poljubljaj gorko solnčni žar,
pogled mamljiv na polje, vrte,
kjer giblje se vsaka stvar!

Pa treba trtam še kolja,
če hoče grozdje v pravi cvet,
da bode kaplja sladka, bolja,
ko pridem se k njej segret.

Poglejte, kolja tu pri meni
vozove cele še dobite,
dobite ga po nizki ceni,
le hitro si ga naročite!

Franjo Gnilšek, trgovina z vinom in lesom
v Mariboru, Razlagova ulica 25.

„Morsko kopališče Baška“

na otokou Krku

Divno ležeči »Hotel Velebit« z novo depandanco na naj-
lepšem obrežju Kvarnera. — Prvovrstna slov. kuhinja. —
Električna razsvetljava. — Zdravnik v hiši. — Komoditeta
v vsakem oziru. — Cene od 50 do 60 din. za hrano. —
Pijače ohlajene na ledu.

Priporoča se Slovencem ter daje brezplačno pojasnilo
lastnik hotela Ante Tudor.

Divjak & Gustinčič

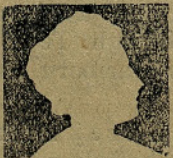
mehanična delavnica

Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Sprejem vseh popravil za dvokolesa in motorna kolesa. —
Vsa specialna dela, kakor: popravila šivalnih in pisalnih
strojev, gramofonov in drugih specialno-preciznih strojev
itd., izvršuje specialist proti garanciji. — Obisk tudi na
dom. Dopisnica zadostuje.

Prodajalna: za dvokolesa in njih sestavne dele, gumene
robo itd., Maribor, Glavni trg 17.

Dr. A. Oatkerjevi izdelki za kuhanje

Svetla glava.

ne smejo manjkati v nobenem gospodinjstvu.

Dobijo se povsod in v glavni zalogi

JOS. REICH, MARIBOR.

Knjiga receptov se na željo pošlje brez-
plačno in poštne prosto.

Pecilni prašek
Vanilin sladkor
Prašek za puding
Zmes za kolače

Redni občni zbor Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru

r. z. z. n. z.

se vrši v četrtek, dne 8. aprila 1926 ob 4. uri popoldne v
uradnih prostorih v Mariboru, Stolna ulica št. 6 s sledečim
dnevni redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1925.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev treh članov načelstva.
7. Slučajnosti.

V zmislu § 33 društvenih pravil se vrši v slučaju ne-
sklepčnosti eno uro pozneje, t. j. ob 5. uri popoldne, sito-
tam drugi občni zbor, ki sme sklepati ob vsakem številu
navzočih zadrušnikov.

382

Načelstvo.

ZA POMLAD

od 1. marca 1926

reklamna prodaja

KARO čevljev

vseh vrst

z 10% popusta

garantirano neizpremenjena
priznana najboljša kvaliteta

„KARO“

MARIBOR

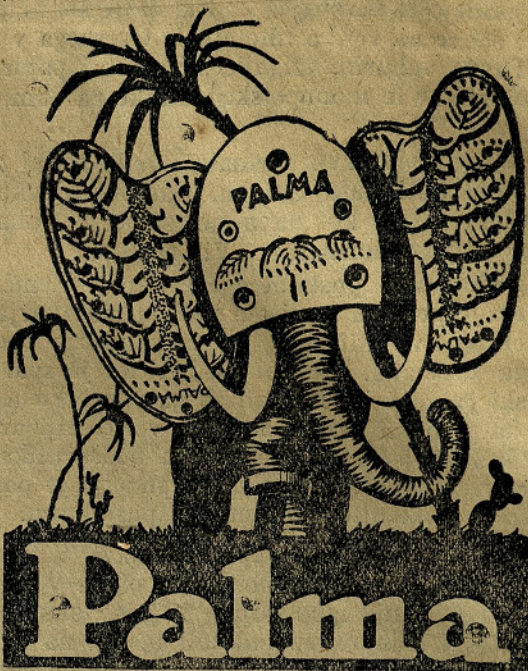
Koroška cesta 19

FRANJO VRABL

zidarski mojster

Dušanova ulica 2 MARIBOR Betnavska cesta

se priporoča za vsa v stavbno stroko spada-
joča dela v mestu in na deželi, katera izvršuje
dobro, solidno in po najnižjih cenah. Načrti in
proračuni brezplačno, če se mu delo poveri.

Vstrelje Palma-kaučuk pete in podplati

so pripravljene iz najboljše surovine, varujejo Vaše obu-
vke, se trikrat trajnejši kakor usnje in omogočajo Vam
udoben hod. Ni razkošje, ampak neobhodna potreba vsa-
kega človeka. 208

Cujtel

Glejtel

Kdor hoče lepo in dobro oblečen biti, mora v Konjice
hiteti; tam v trgovini Sumerjevi se blago jako po ceni
dobi. — Za obilen obisk se uljudno priporočam.

MARTIN SUMER, KONJICE

KLOBUKI

Samoprodaja vseh vrst klobukov lastnega izdelka: moških,
otroških — od 35 dinarjev naprej.

Sprejemanje starih klobukov v popravilo v najmodernejših
barvah in oblikah.

Hitro

Solidno.

Točno.

Priporoča se

Anton Auer, klobučar

Maribor, Vetrinjska ulica 5.

Priporoča se

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse),
da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna
sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po slede-
čih cenah: 65 cm veliki po 550 din., 75 cm
veliki po 600 din., 80 cm veliki po 700 in
800 din., 90 cm veliki po 800 din., 100 cm
veliki po 950 din. in po 1280 din., 120 cm
veliki po 1700 din.

Stenski križi

iz leseno podobo (korpuzom) stanejo: Velikost
80 cm po 42 in 77 din., 25 cm po 55 in 60
din., 50 cm po 77 in 100 din., 55 cm po 80
in 115 din., 40 cm po 140 din.

Stenski križi

iz kovinske podobe stanejo v raznih velikostih
po 4, 12, 18 in 24 din.

Stoječi križi

iz kovinske podobe stanejo v raznih velikostih
in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 35 din.
Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo
priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje,
iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ARGUS je naš najboljši domači obveščevalni zavod
ARGUS ima v vseh mestih zanesljive poverjenike
ARGUS daje obvestila o vsem, posebno pa o sta-
nju denarnih zavodov, trgovsko-industrij-
skih podjetij in zasebnih oseb
ARGUS-ove informacije so vedno točne, izčrpne
in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ulica 11,
Beograd
ARGUS-ov telefon: 6-21, brzojavni naslov: Argus.